

DIDŽIŪJŲ RAIDŽIŲ RAŠYMAS

DIDŽIOSIOS RAIDĖS DOKUMENTŲ PAVADINIMUOSE

Dokumentų pavadinimai, kai dokumento antraštė susilieja su pavadinimu, rašomi iš didžiosios raidės be kabučių, pvz.:

Valstybinės kalbos įstatymas (bet Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymas)

Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymas

Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklės

Įmonių, įstaigų ir organizacijų simbolinių pavadinimų darymo taisyklės

Su prielinksniu dėl formuluojamos dokumentų antraštės rašomos kabutėse (dokumento rūšies vardas: *nutarimas, įsakymas, potvarkis* ir kt., su antrašte sudaro dokumento pavadinimą), prielinksnis dėl ir dokumento pavadinime paminėtas kitas dokumentas (pvz.: *tvarkos aprašas, taisyklės, metodika ir pan.*) pradedami iš didžiosios raidės, pvz.:

Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2014 m. balandžio 3 d. sprendimas „Dėl Vaikų priėmimo į Šiaulių rajono savivaldybės lopšelius-darželius tvarkos aprašo patvirtinimo“

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas „Dėl Valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodikos patvirtinimo“

Valstybinės lietuvių kalbos komisijos 2004 m. vasario 2 d. nutarimas N-2 (91) „Dėl Įmonių, įstaigų ir organizacijų simbolinių pavadinimų darymo taisyklių patvirtinimo“

Pastabos:

- Garbės ir padėkos raštų ar garbės vardų bei laipsnių pavadinimai rašomi mažąja raide, pvz.:

padėkos raštas, garbės raštas, sporto meistras, habilituotas daktaras, profesorius, akademikas.

- Ypatingos reikšmės dokumentų visi pavadinimo žodžiai rašomi didžiosiomis raidėmis, pvz.:

Lietuvos Statutas, Lietuvos Nepriklausomybės Aktas, Lietuvos Respublikos Konstitucija.

DIDŽIOSIOS RAIDĖS PAREIGŲ PAVADINIMUOSE

Pareigų (ir titulų) pavadinimai – prezidentas, ministras, ambasadorius, rektorius, direktorius, karalius – **rašomi mažosiomis raidėmis**, pvz.: *Neseniai vyko prezidento rinkimai; Įsakymą pasirašė švietimo ir mokslo ministras; Atvyko nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius.*

Tačiau stilistiniais sumetimais aukščiausių pareigūnų pavadinimai gali būti rašomi didžiosiomis raidėmis, pvz.: *Lietuvos Respublikos Prezidentas (Prezidentas), Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas (Seimo Pirmininkas), Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas (Ministras Pirmininkas), Jungtinių Tautų Generalinis Sekretorius.*

Oficialiuose raštuose, prašymuose didžiąja raide rašomas bet kurio pareigūno, į kurį kreipiamasi, pavadinimas, pvz.: Šiaulių rajono savivaldybės Merui, Teisingumo Ministrui, Šiaulių universiteto Rektoriui.

DIDŽIOSIOS RAIDĖS TIESIOGINĖS REIKŠMĖS PAVADINIMUOSE

Įstaigų, įmonių ir organizacijų pavadinimų, susidedančių iš dviejų ir daugiau bendrinės reikšmės žodžių, tik pirmasis iš jų rašomas didžiąja raide (skliaustuose parodyti pavadinimų trumpinimo pavyzdžiai), pvz.:

Valstybinė darbo inspekcija (Darbo inspekcija)

Lietuvių kalbos draugija (Kalbos draugija)

Tarptautinis valiutos fondas

Jei įstaigos, įmonės ar organizacijos pavadinimas, susidedantis iš dviejų ir daugiau žodžių, prasideda tikriniu vardu: vietovardžiu (valstybės, miesto, kaimo, rajono, seniūnijos vardu ir pan.) **ar asmenvardžiu, didžiąja raide rašomas tik tas tikrinis vardas;** žodis, einantis po jo, kaip ir toliau einantys bendriniai žodžiai, rašomas mažąja raide (skliaustuose parodyti pavadinimų trumpinimo pavyzdžiai), pvz.:

Šiaulių rajono savivaldybės taryba (Savivaldybės taryba – Taryba)

Šiaulių rajono savivaldybės administracija (Savivaldybės administracija)

Šiaulių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba (Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba – Kontrolės ir audito tarnyba)

Šiaulių rajono savivaldybės eismo saugumo komisija (Savivaldybės eismo saugumo komisija – Eismo saugumo komisija)

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija (Teisingumo ministerija, LR teisingumo ministerija)

Šiaulių dramos teatras

Šiaulių r. Kuršėnų sporto mokykla

Šiaulių rajono savivaldybės etninės kultūros ir tradicinių amatų centras (Savivaldybės etninės kultūros ir tradicinių amatų centras – Etninės kultūros ir tradicinių amatų centras)

Šiaulių r. pedagoginė psichologinė tarnyba (Pedagoginė psichologinė tarnyba)

Šiaulių rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba (Savivaldybės priešgaisrinė tarnyba – Priešgaisrinė tarnyba)

Šiaulių rajono savivaldybės viešoji biblioteka (Savivaldybės viešoji biblioteka)

Bet:

Šiaulių rajono savivaldybės tarybos Kaimo reikalų ir ekologijos komitetas

Šiaulių rajono savivaldybės tarybos Etikos komisija

Aukščiausiųjų valstybinės valdžios institucijų, taip pat aukščiausių tarptautinių organizacijų pavadinimų visi žodžiai rašomi didžiosiomis raidėmis, pvz.:

Lietuvos Respublikos Seimas (Seimas), Lietuvos Respublikos Vyriausybė (Vyriausybė), Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (Konstitucinis Teismas), Lietuvos Respublikos Aukščiausiasis Teismas, Tarptautinis Teismas, Europos Sąjunga, Europos Sąjungos Taryba, Europos Parlamentas, Europos Ministrų Taryba ir pan.

DIDŽIOSIOS RAIDĖS SIMBOLINĖS REIKŠMĖS PAVADINIMUOSE

Simboliniai pavadinimai rašomi su kabutėmis ir pradedami **didžiąja raide**. Jei simbolinis pavadinimas sudarytas iš kelių žodžių, **didžiąja raide rašomas tik pirmasis simbolinio pavadinimo žodis**, kiti bendriniai žodžiai pradedami mažąja raide, pvz.:

lopšelis-darželis „Nykštukas“

AB „Šiaulių energija“

UAB „Šiaulių vandenys“

UAB „Kuršėnų vandenys“

motelis-restoranas „Smakų smakas“

kavinė „Gudelių svetainė“

prekybos centras „Saulės miestas“

UAB „Pageluvio šilas“

Pastabos:

- Jei simbolinis ar tiesioginės reikšmės įmonės, įstaigos, organizacijos pavadinimas yra registruotas didžiosiomis raidėmis, jį reikia rašyti pagal bendrąsias lietuvių kalbos rašybos taisykles: jei tiesioginės reikšmės – pavadinimo pirmąjį žodį (ir sudaromuosius tikrinius vardus) rašant didžiąja raide, be kabučių, pvz.: Tarptautinis Vilniaus oro uostas (ne TARPTAUTINIS VILNIAUS ORO UOSTAS, ne „Tarptautinis Vilniaus oro uostas“); jei simbolinis – pavadinimo pirmąjį žodį (ir sudaromuosius tikrinius vardus) rašant didžiąja raide, su kabutėmis, pvz.: kavinė-picerija „Geltona“ (ne kavinė-picerija GELTONA, ne KAVINĖ-PICERIJA „GELTONA“).

- Netinkamai registruoti pavadinimai turėtų būti ištaisyti. Didžiosiomis raidėmis ar kitokiu šriftu išskirti pavadinimai gali būti vartojami dizaino reikmėms (reklamose, iškabose ar pan.).

- Daugiau apie įstaigų, įmonių simbolinius pavadinimus žr. Valstybinės lietuvių kalbos komisijos 2004 m. vasario 2 d. nutarime „Dėl Įmonių, įstaigų ir organizacijų simbolių pavadinimų darymo taisyklių patvirtinimo“.